

1972

Debesuota, gali lyti.
Saulė teka 5:28, leidžiasi 8:25

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIV

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Penktadienis, Liepos-July 14 d., 1972 m.

Kaina 15c

165

VAKAR BAIGĖSI DEMOKRATU KONVENCIJA

GRIEŽTAI ĮSPĖJO ASTRONAUTUS

WASHINGTONAS. — Kada astronautas John Young 1965 m. nusivėžė su Gemini 3 erdvėlaiviu į kelionę marinuotos jautienos sumuštinį ir jį erdvėje suvalgė, NASA vadovai jį išbarė už taisyklių sulaužymą. Dabar paaiškėjo daug didesnis drausmės sulaužymas. Apollo 15 astronautai David Scott, James Irwin ir Alfred Worden nugabeno į mėnulį savo erdvės kostiumų kišenėse apie 400 vokių, specialiai suantspauduotų Apollo programos simboliu, su JAV pašto ženklais, išleistais erdvės programos darbams paminėti ir su savo trijų parašais. Vokai buvo antspauduoti Kennedy Erdvės centre ir lėktuvnešio "Okinawa" pašte. 100 tokių vokių per tarpininką pateko Vokietijon, kur filatelistas Herman Sieger pardavė juos, gaudamas 150,000 dol.

NASA griežtai išbarė astronautus, nors sakoma, kad jie pinigų negavo ir jokio pelno iš tos transakcijos neturėjo. Jie tačiau buvo planavę pasipelnyti, tik vėliau apsigalvojo ir pakeitė nuomonę. NASA sako, kad ateityje, skirstant astronautų pareigas, tų trijų veiksmų su pašto vokais bus prisimenami.

Astronautus tokiam žygiui galėjo paskatinti ir tai, kad NASA leido j mėnulį vykti 232 vokus. Iš tų vokių tik vienas, Amerikos vyriausybės nuosavybė, buvo iš tiesų, antspauduotas pačiame mėnulyje. Kiti vokai buvo paklikti komandos laive, kuris su astronautu Worden skriejo apie mėnulį. Tas mėnulio vokas dabar yra Briuselio filatelinėje parodoje. Iš tų 232 vokių, daug buvo išdalinti astronautų šeimoms ir draugams, kitus 60 pasiėmė NASA. 16 buvo sužaloti "Okinawa" laive, kai suvenyri medžiojotai ėmė juos plėsti vieni kitiems iš rankų. Tačiau 100 nelegalių vokių išsisklaidė po filatelistų rankas visame pasaulyje. Kiekvienas buvo parduo-tas už 1,500 dol.

Reikalas nemalonus ir todėl, kad astronautai ne tik bandė apgauti NASA vadovybę, pasiimdami didesni vokių kiekį, negu buvo leista, bet jie sugrįžę gavo notaro pažymėjimą, kad tie vokai tikrai "buvo mėnulyje su nusileidimo laivu Falcon, Hadley-Apenine rajone tarp liepos 30 ir rugpjūčio 2 d. 1971 metais". Iš tiesų, vokai mėnulyje nebuvo "nusileidę", o tik skriejo mėnulio orbitoje. Vokai nebuvo antspauduoti mėnulyje, o tik "Okinawa" laive. Tuo astronautai, visi karo aviacijos aukšti karininkai, apgavo ir filatelistus, nusipirkusius tuos vokus.

Fischeris pirmąją partiją pralošė

REYKJAVIKAS. — Bobby Fischer trečiądienį pralošė pirmąją šachmatų čempionato partiją, pasiduodamas po 56-to ėjimo. Prieš ištiesdamas savo konkurentui Spasskiui ranką, Fischeris vėl buvo sukęs skandalą. Jis pašoko nuo stalo, skųsdamasis, kad televizijos kamera ir jos technikai, filmavę partiją iš scenos šono, jam trukdė susikaupti. Fischeris nebesugrįžo prie stalo 35 min., kol televizijos kamera nebuvo pašalinta.

Rungtinių teisėjas vokiečių Schmid tvirtina, kad Fischeris, taip elgdamasis, laužo šių lošimų taisykles. Viena, jis trukdė savo oponentui, antra, lošimo sutartyje buvo numatyta, kad partijas televizija filmuos.

Sachmatų specialistai tvirtina, kad Fischeris pirmos partijos pradžioje padarė klaidą, kuri jį lydėjo iki galo. Jis su savo rikiu paėmė Spasskio pėstininką, kurio nereikėjo imti, nes Spasskis tuoj po to užblokavo tą riki.

IS VISO PASAULIO

MIAMI BEACH. — Darbininkų unijų federacijos prezidentas George Meany žada, netrukus šaukti unijų vadų suvažiavimą, kuriame būtų nutarta strategija ateinančiuose rinkimuose. Daug unijų vadų aiškiai pasisakė prieš sen. McGovern kandidatūrą ir žadėjo jo neremti. Jiš ne vieną kartą senatė yra balsavęs už darbininkams nepriimtinus įstatymus.

BELFASTAS. — Trečiądienį š. Airijos protestantai surengė eisenas, kuriose dalyvavo apie 100,000 žmonių.

PARYŽIUS. — Prancūzijos užsienio reikalų ministeris Schumann sugrįžęs iš Kinijos pareiškė, kad jo vizito rezultatai pralenkė jo viltis. Daugelyje tarptautinių klausimų Prancūzija ir Kinija turi tą pačią nuomonę. Kinijos užsienio reikalų ministeris pažadėjęs atvykti į Prancūziją.

BEIRUTAS. — Liepos pradžioje Irakė vėl įvyko nemažas konfliktas tarp Irako karių ir šiaurės provincijoje gyvenančių kurdų. Žuvo apie 30 asmenų. Dviejų dienų kovose Irakas net buvo pasiuntęs savo karinius lėktuvus.

SAIGONAS. — Karinė vadovybė paskelbė, kad netoli Hanojaus komunistų Mig-17 numušė amerikiečių Phantom lėktuvą. Įgula laikoma dingusi.

LOS ANGELES. — Sovietų ambasadorius Washingtonė Dobryninas kartu su prezidento patarėju Kissingeriu aplankė Hollywood Universal studiją ir ten susipažino su aktoriais: Rock Hudson, Dean Martin, Alfred Hitchcock ir kt.

WASHINGTONAS. — Popietinis sostinės laikraštis "Washington Daily News" užsidarė ir jį perėmė konkurentas "Evening Star". "News" turėjo 200,000 skaitytojų ir ėjo 50 metų.

Klaida įvykusi 29-tame Fischerio ėjime.

Sachmatų istorikai sako, kad pirmosios partijos pralošimas dar nereiškia, kad Fischeris negali laimėti čempiono vardo. Istoriijoje yra buvę trys tokie atvejais. Drj Max Euwe pralošė 1935 m. pirmą partiją prieš Aleksandrą Aliochiną ir vis tiek laimėjo mačą. Tigran Petrosian 1963 m. pralošė pirmą partiją prieš Botvinką, tačiau laimėjo čempiono vardą. Tas pats atsitiko su Spasskiu, kuris 1969 m. pralaimėjo pirmą partiją, laimėdamas su Petrosianu, tačiau laimėjo čempionatą.

Spasskio-Fischerio lošimų istorijoje dabar padėtis yra tokia: Spasskis yra laimėjęs 4 partijas ir dvi suosė lygiomis.

Vakar prasidėjo antroji partija, kurioje Fischeris turėjo baltas figūras ir pradėjo puolimą.

Langu valytojas atsargiai žengia permatomu Plexiglass stogu, kuris dengia vieną Muencheno Olimpiados salių.

ČIKAGOS MERO PROKLAMACIJA

"WHEREAS, the imperialistic policies of Russian Communists have led, through direct and indirect aggression, to the subjugation and enslavement of the peoples of Poland, Hungary, Lithuania, Ukraine, Czechoslovakia, Latvia, Estonia, White Ruthenia, Rumania, East Germany, Bulgaria, Mainland China, Armenia, Azerbaijan, Georgia, North Korea, Albania, Idel-Ural, Serbia, Croatia, Slovenia, Tibet, Cossackia, Turkestan, Slovakia, North Viet Nam, Cuba, and others; and

WHEREAS, the Congress of the United States by unanimous vote passed Public Law 86-90 establishing the third week in July each year as Captive Nations Week and inviting the people of the United States to observe this week with appropriate prayers, ceremonies and activities expressing their sympathy with and support for the just aspirations of captive peoples for freedom and independence; and

WHEREAS, the City of Chicago, is closely linked to these captive nations through the bonds of family, since numbered among the people of Chicago are hundreds of thousands of our citizens who, through nativity of ancestry, treasure the heritage which is theirs; and

WHEREAS, these nations have been made captive by the imperialistic, aggressive and heartless policies of communism, and WHEREAS, the people of these communist-dominated nations have been deprived of their national independence and their individual liberties; and

WHEREAS, it is appropriate and proper to demonstrate to the peoples of the captive nations the support of the people of the City of Chicago for their just aspirations for freedom and national independence; and

WHEREAS, the people of Chicago, as do all the people of the United States, want for the people of the world the same freedom and justice which is theirs;

NOW, THEREFORE, I, Richard J. Daley, Mayor of the City of Chicago, do hereby proclaim July 17 through July 22 as CAPTIVE NATIONS WEEK IN CHICAGO. I urge the people of Chicago to join in the programs arranged for the observance of this occasion and especially encourage everyone to concretely demonstrate their interest in the imprisoned people of the captive nations by their attendance at or participation in the parade to be held on State Street on Saturday afternoon, July 22 at 12 Noon.

Dated this twentieth day of June, A. D., 1972

Richard J. Daley,
Mayor"

Maskva sušaudė keturis totorius

MASKVA. — Sovietų Sąjungoje vis dar teisiama su vokiečiais kolaboravę sovietų piliečiai. Spauda labai išgarsino šešias savaites trukusį teismą Simferopolyje, Krymo sostinėje, kur keturi totoriai buvo nuteisti mirti. Jie priklausė vokiečių suorganizuotam 152-tram Totorių Savanorių batalionui tarp 1942-44 metų.

Kaip žinoma, su vokiečiais bendradarbiavo daug sovietų piliečių. Stalinas už tai išstrėmė visus Krymo totorius į Azijos dykumas. Apie 200,000 žmonių buvo išgabenti ir jiems nebuvo leista sugrįžti. Po karo totorių

klausimas nekarta buvo keliamas, tačiau Kremliaus valdžia, nors paskelbusi, kad ne visi totoriai buvo vokiečių sąjungininkai, totorių atgal sugrįžti nebeleido, jų žemes apgyvendino rusais, o patį Krymą prijungė prie Ukrainos respublikos.

Maskvos valdžia, žinodama, kad jos elgesys su totoriais turi daug kritikų, minėtą keturių totorių teismą labai pabrėžė. Kad tilptų teisme daugiau žmonių, teismas vyko kultūros rūmuose ir jo eiga buvo per garsiakalbius skelbiama žmonėms, kurie netilpo salėje. Prokuroras pristatė apie 120 liudininkų, kurie pasakojo, kaip totoriai žiauriai elgėsi su komunistais.

◆ Laose premjeras įvykdė kabineto pakeitimus.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Vakar Amerikoje buvo pagrobti du keleiviniai lėktuvai. Vieno pagrobėjas, jau gavęs 550,000 dol. ir parašutą, pasidavė. Kita lėktuvą pagrobė du ginkluoti negrai. Jie žiauriai primušė vieną lakūną, gavo 600,000 dol. ir 20,000 Meksikos pesų, tačiau lėktuvą negalėjo pakilti, nes FBI sušaudė ratų padangas. Šias eilutes rašant, lėktuvus stovėjo Philadelphiajose aerodrome, apsuptas policijos, viduje buvo du piratai su įkaitais — lėktuvo įgula.

◆ Paryžiuje taikos derybose Amerika pakartojo savo 4 punktų taikos planą, komunistai pakartojo savo 8 punktų planą ir tuo viskas baigėsi. Jei ir bus įmanoma rasti išeiti iš šio akliavio, tai, spėlioja stebėtojai, tik — slaptose derybose

◆ Valstybės sekretorius Rogers, grįžęs į Washingtoną, pareiškė, kad demokratų kandidatai McGovern pažiūrą į Vietnamo karą yra "kaip tik tai, ko komunistai nori".

◆ Sovietų Sąjunga sutiko duoti Amerikai tris vaistus, kuriuos rusai bando gydydami vėžio ligą. Amerika duos sovietams savo bandomų vaistų.

◆ Erdvėlaivis Pioneer 10 šeštądienį pasieks Jupiterio planetos nežinomą asteroidų žiedą.

◆ Trečiądienį Belfaste žuvo 8 asmenys, jų tarpe du britų kareiviai.

◆ JAV lėktuvai vakar stipriomis jėgomis puolė karinius taikinius Hanojaus ir Haifongo apylinkėse.

◆ Japonų teroristo teismas Izraelyje baigtas. Sprendimas bus paskelbtas pirmadienį. Japonas savo pareiškime teismui pasakė, kad "revoliucija pateisina visokias žudynes. Prieš pasaulio revoliuciją nublanksta atskirų asmenų gyvybės klausimas".

◆ MASKVA. — Maskvoje mirė Leonid Ševčenko, 51 m. ilgame Podgorono patarėjas ir sekretorius.

◆ ATENAI. — Aktorė Melina Mercouri, gavusi 12 val. leidimą, atvyko į Graikiją, kurios karinę valdžią ji kritikavo ir dėl to neteko graikų pilietybės. Ji atvyko su broliu ir vyru, kurie irgi praradę graikų valdžios malonę.

PLIENO UNIJOŠ PREZIDENTAS ABEL PASMERKĖ "LIBERALUS", "SNOBUS"

MIAMI BEACH. — Vakar prieš konvencijos pradžią dar buvo neaišku, ką McGovern pasirinko savo viceprezidentiniu kandidatu. Buvo kalbama, kad negavęs sen. Kennedžio, jis atiduos viceprezidento klausimą pačiai konvencijai, kad ji išsiųstų visus norinčius tos vietos kandidatus. Sen. McGovern buvo išrinktas kandidatu į prezidentus pirmame balsavime, kuriame paskutinį, persveriantį balsą davė Illinois delegacija. Gavo balsų: George Wallace, sen. Henry Jackson, prof. Terry Sanford, negrų kongreso atstovė Shirley Chisholm ir daug kitų, net jau pasitraukusių iš lenktynių, tačiau McGovernui pavojaus nebuvo ir jis lengvai surinko reikiamą daugumą.

Ar McGovern gali laimėti rinkimus?

WASHINGTONAS. — Demokratų vadų tarpe, nominavus sen. McGovern kandidatū į prezidentus, yra dvi nuomonės. Senieji partijos šulai pranašauja McGovernui didelį pralaimėjimą. Jie galvoja, kad prezidentas Nixonas ne tik sumuš McGoverną, bet tuose pačiuose rinkimuose atims iš demokratų partijos daug kongresmanų, senatorių ir gubernatorių.

Optimistai, daugiausia, McGoverno rėmėjai, tvirtina, kad nebus taip blogai. Jie aiškina, kad ateinančiuose rinkimuose partija bandys įtraukti į balsavimo procesą visas moteris, visą jaunimą. Iš Amerikos 72 milijonų balsavusių 1968 metų rinkimuose, davus jaunimui teisę balsuoti, atsirastų 90 milijonų balsuotojų. Laukiama, kad 65% visų jaunųjų rinkikų balsuos už sen. McGovern. Už jį balsuosia visi negrai, visi neturtingi baltieji ir daug milijonų liberalų, kurie nemėgsta Nixono. Tuo būdu, demokratų kandidatas galis nugalėti prezidentą Nixoną ir atsistoti prie JAV vairo.

Kai kurie darbo unijų vadai jau kalba apie naujos "Darbo" partijos steigimą. Šitokia partija daug programos dalių paimtų iš senosios demokratų partijos, tačiau bandytų patraukti ir Wallace rėmėjus, dešiniuosius darbininkus. Prie tokios darbininkų partijos prisijungtų ne tik daug nuosaikių demokratų, bet ir dalis respublikonų partijos narių, ypač tų, kuriems nepatinka respublikonų vidaus politika ir ekonominės gairės. Ypatingai daug tokios naujos partijos narių būtų galima prarasti į Kongresą, kuris darbininkams ir yra svarbiausia politinė pozicija.

Illinois delegatai neturi pinigų

MIAMI BEACH. — Illinois delegacija, laimėjusi mero Daley delegacijos vietą konvencijoje, jau pradėjo dairytis, iš kur bus galima gauti aukų sumokėti už keliones į Floridą ir už viešbučių išlaidas. Nors neskelbiama, bet yra žinių, kad oficialios demokratų delegacijos kelionės apmoka pati partija, tuo tarpu "maistininkai", nors laimėję konvencijoje vietą, jokių lėšų neturi.

Daug Illinois delegatų nuvyko į Miami Beach savo lėšomis. Jie tikisi, kad kiti demokratų suaukos jiems reikalingų pinigų. Viena Illinois delegatė, ponja Ginger Mack, yra šalpos gavėja. Yra ir kitų neturtingų, jaunų delegatų, kuriems neįmanoma su-

konvenciją lauke pajavairino įvairių grupių demonstracijos. Viena įvyko tame viešbutyje, kur apsistojęs McGovern. Ilga-plaukiai bernai užėmė viešbučio vestibiulį ir reikalavo, kad su jais pasimatytų McGovern. Šis atėjo ir dideliame triukšme atsakino į ilgaplaukių klausimus. Šitokia "konferencija" labai nermino slaptosios tarnybos vyruos, kuriems pavesta McGoverną saugoti. Kandidatas pažadėjo demonstracijos dalyviams, kad jis nepakeis savo pažiūros į Indokinijos karą.

Vakar demokratų konvencija, išrinkusi viceprezidentinį kandidatą, pasibaigė. Stebėtojai džiaugiasi, kad nežiūrint visokio elemento įvairių valstijų delegacijose, konvencija buvo tvarkinga ir labai patvari. Antroji konvencijos sesija tęsėsi 11 valandų, tačiau apie 95% dalyvių visą laiką išsėdėjo salėje. Šioje konvencijoje kalbėtojams buvo varžomas laikas — po 10 min. pasisakant dėl partijos programos ir po 15 min. — siūlant kandidatą. Nebuvo, vadinamų, demonstracijų ir panašaus laiko trukdy mo.

Mc Governo šalininkai įvairiai vadinami. Vieni sako, kad tai "protesto koalicija" ar "nauroji demokratų partija". Ši konvencija buvo kairesnė už anksčiau buvusias. Plieno darbininkų prezidentas Abel, nominuodamas sen. Jackson, karčiais žodžiais pavadino kai kuriuos konvencijos dalyvius liberalais, snobais ir pasisakė prieš nedirbantią įtaką demokratų partijoje. Jo žodžius konvencija išklaušė, tačiau ignoravo, balsuodama už McGovern.

NYT paskelbė apie McGoverno susitarimą su negrų vadovybe — su Kongreso negrų kaukus. McGovern pažadėjo negrams daugiau federalinių vietų, pažadėjo duoti lėšų pietinių valstijų negrų registracijai. Apie 6 milijonai negrų nesiregistravę rinkimų įstaigos. Negrai žadėjo balsuoti už McGoverną.

Pabaltiečių sportinės žaidynės

Š. m. liepos 29-30 d. Toronte įvyks 1972 m. Š. Amerikos Baltiečių Vasaros Sportinės Žaidynės, kuriose pakviesti dalyvauti ir ukrainiečiai. Šios žaidynės yra dedikuojamos Pasaulinių Olimpijų Žaidimų prisiminimui, protestuojant, kad Pabaltijo tautos ir ukrainiečiai dėl Sovietų Sąjungos okupacijos neleidžiamos savęs juose atstovauti. Žaidynės yra pavadintos "1972 North American Baltic Olympic Commemorative Summer Games".

rasti apie 500 dol., kas laikoma konvencijos išlaidų minimumu kiekvienam dalyviui.

SAULIUS SIMOLIONAS

PRISIETIMAS PRIE TEATRO

Skirgailos, Barbaros Radvilaitės, Kvarteto ir Mamutų medžioklės pastatymų apžvalga

Teatro entuziastai iš Chicago ir Bostono liepos mėn. 2-3 d. Jauimo Centre Chicagoje PLJK progą pastatė keturius vaidinimus, kurie buvo prisilietimas prie teatro, bet ne jo pasiekimas. Buvo daug talento ir gerų norų, tačiau trūko meno. Priežastys, tur būt, įvairios: skubotumas, norėjimas per daug apimti, techninio personalo susilavinimas. Mene svarbu kaip padaryta, o ne kas padaryta. Gerai, jog buvo norima parodyti lietuviškos dramaturgijos panoramą (J. Grušas, Krėvė, Ostrauskas, Saja), bet tai svarbiau dramos antologijai, o ne teatrui. Geriau būtų buvę Chicago teatralams bazuoti tik į du vaidinimus — jau pusiau iškeptą Skirgailos spektaklį, kuris ir ant tą kartą liko nedakaptas, ir į vykusiai atliktą Ostrausko trumpą vaidinimą — Kvartetą, paminstant Sajos idėmą ir intriguojančią Mamutų medžioklę, kuri šikart nepasiekė net generalinės repetitijos lygio. Bostono teatralai, šiaip jau didžiai talentingi ir išmoningi, irgi per daug panoro, imdamiesi statyti Juozo Grušo poetinę melodramą, reikalaujančią masinių scenų, lyg tai konkuruodami su Lietuvos teatru, kur tą patį vakarą įvyko pirmoji šio veikalo premjera. Vasaros festivališkai nuotalkai jie galėjo pateikti lengvesnio vaidinimo kaip kad Trys muškietininkai lietuviška inscenizacija, kuri populiari Lietuvoje ir pasižymi romantizuotomis dvikovomis ir visada nugalinciomis špagomis. Pasiektas rezultatas būtų geresnis ir publikos dar šilčiau priimtas. Bendrai paėmus, šiame teatro festivalyje literatūra nustelbė teatrą, o tai neišėjo į naudą nei teatrui, nei literatūrai.

Skirgailos spektaklis šikart buvo sutrauktas į porą scenų iš pirmų dviejų veiksmų ir į trečią veiksmą. Ši atranka buvo padaryta pačios režisierės Marijos Smilgaitės be veikalo adaptatoriaus Stasio Pilkos žinios. Čia ir buvo jos klaida. Ten, kur veikalo premjeroje gegužės mėn. 22 d., buvo duobės, jos ir paliko neužkastos. Pavyzdžiui, vokiečių riterio Kellerio pasislėpimas grabe, iš jo išmetant lavoną; vietoj nuogaščio ir šurpo abu kartus sukėlė tik juoką, nors antrą kartą scena buvo aptemdyta (kas iš viso neleistina scenoje). Tai įvyko todėl, kad vaidintojas Aldas Naris dar nėra tiek patįgęs aktorius amate, kad galėtų sukurti tokią sceną, tačiau jis buvo puikus su Egle Juodvalkyte premjeros mėsles scenoje, kuri antrą kartą nebuvo pakartota. Skirgaila yra nuostabus kūrinys, savyje slepiąs ypatingą dramatinę įtampą ir išmintį; sulaukęs puikaus aktoriaus Juozo Raudonio klasikine varšom išspjetoje rolėje, švelnios ir kartu ryžtingos Onos Duonutės Dailios Juknevičiūtės interpretacijoje, neišsėjamai isteriškos ir veidmainiaujančios Olgės Eglės Juodvalkytės asmenyje ir visos eilės idomių sukurtytų kaip Rimmo Cinkos vyskupo Henriko Mázoviečio ir scenoje dedančio sparcūs žingsnius ir aktoriaus stovį Lino Rėgio, tačiau režisierėi Marijai Smilgaitei dar trūkstą bendro vaizdo ir ji vis dar nežino kur yra jos tikrasis traktavimas. Tai nieko blogo, bet dabar reikia darbą ir dar kartą darbą kad trečiasis pastatymas taptų atmintinas įvykis lietuvių teatro istorijoje. Ji ir jos aktoriai turi šandien puikiausius davinius. Taigi Skirgaila yra pakelyje į spektaklį. Kaip žinia, New York'e atsikūręs lietuviškas teatras irgi repetuoja Skirgailą savo pirmam pasirodymui sekancio sezono metu.

Zinomas rašytojas Juozas Grušas iš savo ankstyvesnio psichologinio realizmo perėjo istorinę filosofinę platumon, kur bando užgauti įvairias stygas. Pastaroje srityje nuostabiausias jo kūrinys yra Herkus Mantas, išėjęs į Kauno sceną 1957 metais, ir yra Stasio Pilkos ilgalaikis troškimas pastatyti Chicago lietuviškos 1971 metų gruodžio mėn. numeryje išspausdintas Juozo Grušo Barbaros Radvilaitės vaidinimas, kuris parašytas eiliuotai ir yra išskirtinai romantiskas nelyg seno žmogaus žvilgsnis į jaunystę ir meilę. Tai pavargęs Herkus Mantas, bet užtat atlaikęs žmogaus silpnybės ir sakas jog meilė ir jaunystė yra viskas gyvenime. Todėl nesunku suprasti kodėl Bostono teatralai, amžiumi nuo 20 iki 30 metų, baigę universitetus, galbūt, ne savo srityje (režisierius Algirdas Antanavičius yra geologas, pagrindinis aktorius Algis Lapšys yra mechanikos inžinierius ir t. t.); saką jog tėra meno mėgėjai (Algis Lapšys yra vienas iš židmiansių jaunųjų poetų; Stasys Pilka savo laiku Petrapilyje buvo medicinos studentas), bet kurių vienintelis rūpestis iš tikrųjų yra menas, atrado Juozo Grušo Barbaros Radvilaitės savo atvykimui į Chicago. Jie nutarė parodyti nuotalkingą vasaros vaidinimą nelyg Shakespeare festivalis New York'o Centriname Parke.

Visa tai jiems pavyko, nors Grušo tekstas buvo kitaip sukirptas ir kitai nuotalkai taikytas. Jie tai žinojo patys ir Grušo filosofinius apmąstymus perėmė per garsiakalbį arba iš viso misan scenos puikiai išspjėtos, žmohės gražūs ir pačioje jaunystėje. Didžiausia ispidi man paliko Algis Lapšys pagrindinėje rolėje, kuris šalia savo puikių fizinių privalumų parodė savo rōles dramatinį išvystymą, kō kiti sambūrio dalyviai nesistengė daryti. Tai yra menininko asmenybė ir kelias. Atėity mēs vis daugiau ir daugiau girdesime apie Algi Lapši, todėl jo pasirodymas šiame festivalyje yra tolygius naujo ir savaimingo įvairpusio aktoriaus debiutui. Paminėtinos gražios ir gabios mōterys Birutė Vaičiūrgytė ir Laima Antanavičiūtė, saunūs vyrai Povilas Manomaitis, Algirdas Makaitis, Norbertas Lingertaitis, Virgilijus Antanaitis, Dekoracijos (Povilo Martinkaus) puikios, o apšvietimas (Romo Šlezo) ispidingas.

Po vaidinimo Bostonas užkvietė publika į sceną kartu gerti šampānā. Tai jaunystės jēga ir pasitikėjimas savimi! Skirgailos nuotalkas buvo lyg nuotalkas Barbaros Radvilaitės blizgesiu ir šampānu. Bet ar tai taip tikrai buvo? Algirdas Antanavičius, sukūręs visą šį blizgesį ir tūpiai bei energingai atliktą spektaklį, ateityje turės pripažinti jog gyvenimas trumpas, o menas ilgas. Jaunystė pasibaigs, o žmogus įsiamžina mienē. Vėliau ar anksčiau Bostono teatralai turės imtis didesnių uždavinių — Algis Lapšys turės konkuruoti su Juozu Raudoniū Skirgailos rolėje, o Vaičiūrgytė ir Antanavičiūtė atsistos prieš Dailią Juknevičiūtę Onos Duonutės vaidmenyje.

Meniška ir techniškai pasigerėtina gėrai buvo atliktas Kost'o Ostrausko trumpas vaidinimas Kvartetą Dailios Juknevičiūtės režisūroje, vaidinant Karilėi Valaitienėi, Nerijai Linkevičiūtei, Bernardui Prapuolienui ir Vytautui Nakui. Bēt ēia ir prasideda visi klausukai. Kost'as Ostrauskas kaip dramaturgas yra kryžkelejęs: jis nežino ar pasukti dramos kelin ar į muzikos pasaulį (studijavo konservatorijoje, o dabar yra muzikos bibliotekos vedėjas). Dailia Juknevičiūtė tai pilnai pajuto ir vaidinti pakvietė išskirtinai muzikūs Nerijai Linkevičiūtę ir aktorių Bernardą Prapuolienį ir aktorę Karilę Valaitienę, kurios tėvas yra muzikas Vladas Baltrušaitis. Visi faktai (šviesos, garsai, filmas) grynai teatrališ-

ki, o valdyba ir menieros tai kas laukina iš muzikų. Kā Ostrauskas pats negalėjo sau išspręsti, Dailia Juknevičiūtė šį Buridano asilō neapsisprendimą grafiškai ir jautriai atvaizdavo scenoje. Kai Ostrauskas cituoja pasaulio garsenybes muzikoje ir literatūroje (vienas pastabus žiūrovas tai pavadino gimnazistiskumu), tai įgauna reikšmę ir spalvą, atliekant profesiniam muzikui su visa pagarba tiems vardams ir aktoriui su ta pačia pagarba literatams. Su tokiais talkin-

kais Ostrauskui negali nesisekti, bēt geras režisierius gali pastatyti ir telefono knygą, pakviestas telefono operatorius vaidinti. Manō nuomone, Ostrauskas yra žymiai pajėgesnis Senelės ir senelės vaidinime; kā praeitą rudenį mateme Anrame teatre festivalyje, platesnėje Me-tai vaidinimo versijoje Marijos Smilgaitės režisūroje, vaidinant Dailią Juknevičiūtę ir Romui Stakauskui. Kai kvartetas rodo teatro ribas, tai Senelis ir senelės pataiko į teatro širdį. Ma-

no patarimas yra surengti vien tik Ostrausko teatro spektaklį, pradendant su Kvartetu ir baigiant su Senelės ir senelės. Žodžiu, iš ieškojimo į atradimą, išlaikant to kelio visą problematikumą. Kadangi tai tiek žmogiškai bendri dalykai, visa tai galėtų būti atlikta anglų kalboje, šakym, Brooklyn Academy of Music Chelsea teatre, Cafe La Mama ar kur kitur New York'e. Spėju, kad visiems susiinteresavusiems būtų naudingas pergyvenimas. Beje, tai būtų indivi-

dualus Ostrausko kaip kūrėjo pasirodymas, bēt ne lietuviško teatro apoteozė. Krėvė, pavyzdžiui, kol kas dar neišverčiamas į kitas kalbas, o jis tik pats sugebėjo rašyti kitomis kalbomis. Gi Ostrauskas savo pasirinkimu jau seniai pasidarė esperantinis rašytojas, kuris šalia visų savo pretenzijų yra nuoširdžiai susirūpinęs menininkas.

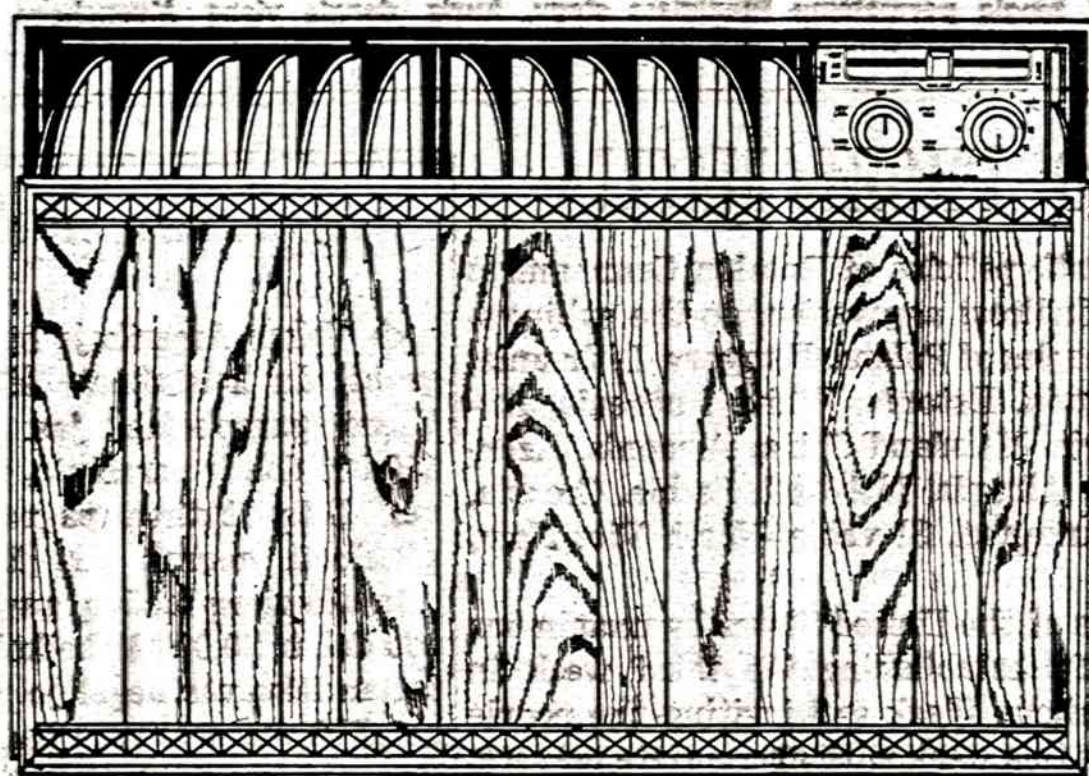
Kazio Sajos Mamutų medžioklė buvo aiškus nesusipratimas. Tai pastebėjo, atleidžiam režisierėi Marijai Smilgaitei, kurios pa-

grindinis uždavinys yra susikcentruoti, o ne blaškytis, ir paslaugiams aktoriams. Žodžiu, prizažėjo paruošti vaidinimą, nesusėję tai atlikti ir kaip priety truperiai visdėlto išėjo į sceną su šūkiu "The show must go on". Visdėlto tame chaose daug kas išsinešė gerą ispidi apie dramaturgą Kazį Sajā, o teatro mėgėjai pamatė ispidytojų užsispyrimą. Tegul tai būna prizadas tikram Mamutų medžioklės spektakliui. Tačiau te-

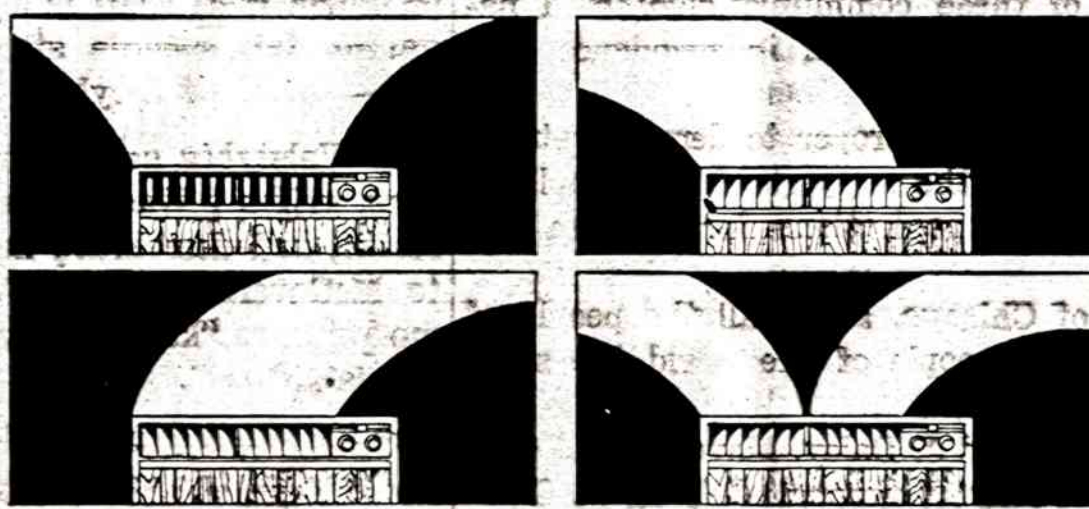
(Nukelta į 5 psl.)

Now at GLASER'S

It aims to please.

Airtemp Imperial with patented Air Door for four way cooling.

Imperial Cools, High, Wide and Deep—As illustrated here, unique Airtemp Air Door directs cooling four ways. Adjusts with fingertip ease.

Imperial is only 23 3/4" wide—Fits standard double-hung windows. For installation flexibility, choose window kit or wall sleeve (no extra charge).

10 Handsome Models—6,500 to 18,000 BTU's—AM with easy-to-reach controls, rich decorator styling, 11-position thermostat, reusable filters, and extra insulation for quiet performance.

EASY TERMS

NO MONEY DOWN

Glaser's Furniture & Appliance Co.

5115-5123 So. Kedzie Ave.

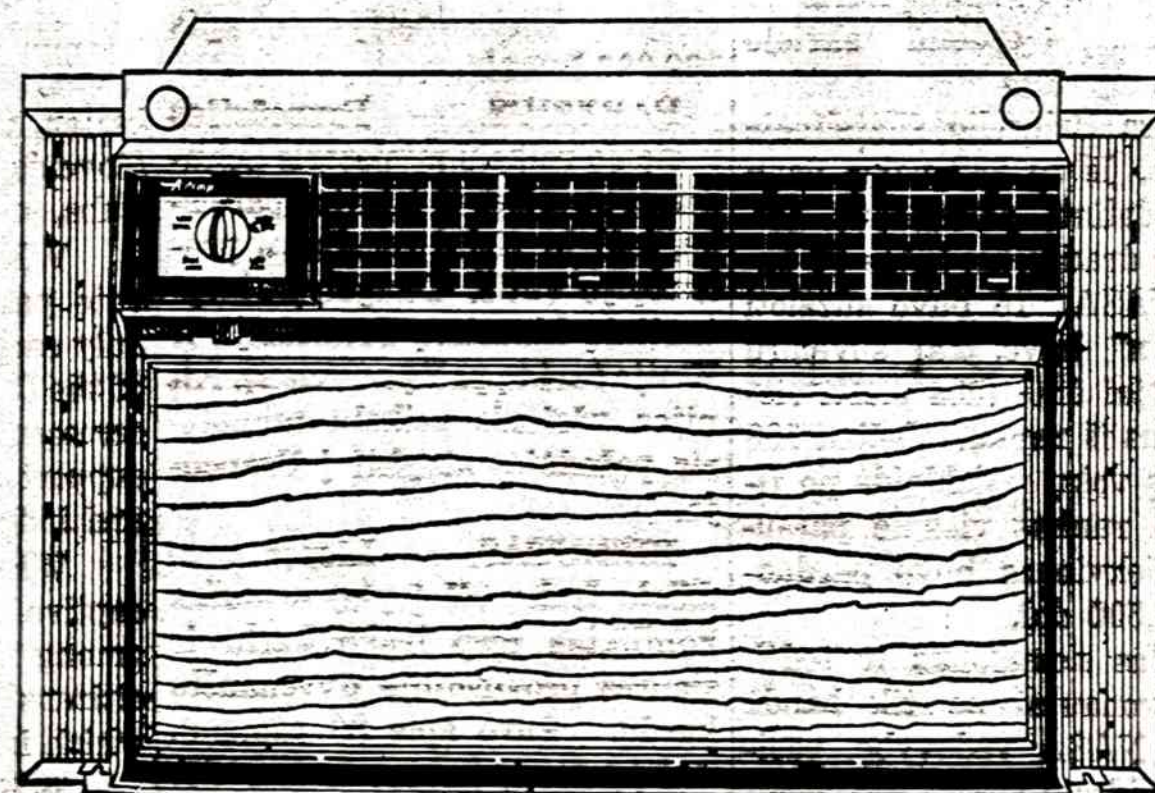
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

PRospect 6-1790

COME IN TODAY!

Listen to it.

You'll know how it got its name.

The Sleeper.

Slumber-quiet bedroom cooling from Airtemp

Check These Airtemp Features For Quiet Performance—2-speed fan with special slumber position; cushion-mounted fan and compressor for quiet operation; extra insulation to reduce operating sound level; front panel acts as sound baffle. Select From 4 Sleeper Models—5,000 to 8,000 BTU's—Carry home a Sleeper today! All feature compact design; multi-position thermostat; fast and easy installation.

PASTABOS APIE VĖLIAUSIUS ŽURNALUS

Reikia tik stebėtis, kad, nepaisant vis menkėjančių prenumeratų skaičių, mūsų žurnalai vis teberodo didelį gyvastingumą. Tiesa, beveik visi, apsisaukę periodiniais, gerokai vėluoja, tad pagal skelbiamas datas sunku besusigaudyti. Bet kadangi juose talpinami straipsniai daugumoje nėra dienos aktualijos, o turi ilgalaikę reikšmę, tai toks vėlavimas yra pateisinamas. Žinoma, būtų geriau, kad visi jie išeitų laiku, periodiškai.

Cia noriu po keletą sakinių pasakyti apie tuos žurnalus, kurie mane pasiekė maždaug apie vidurį birželio ir vėliau. Ir tai iš eilės, kaip gavau ir perskaičiau.

Aidai

Balandžio numeris. Žurnalas, kuris, sako, suvėlavęs trejetą mėnesių dėl spausdinimo būdo keitimo, kuris žada savo kasmetinę normą — dešimtį numerių — išstėti.

Beveik pusė numerio paskirta velioniui istorikui Zenonui Ivinskui. Tai Simo Sužiedėlio str. "Zenonas Ivinskis istorijos mokslis" ir Antano Maceinos "Tasai nepažįstamas Ivinskis". Jeigu S. Sužiedėlio straipsnį galima paprastai pavadinti įdomiu ir naudinga, tai A. Maceinos — kvapą gniaužiančiai įdomiu. A. Maceina velionių Zenoną Ivinskį atskleidė jo paties (Ivinskio) laiškų citatomis, na, ir savo taikliais komentarais. Šį ilgą A. Maceinos interviu su velioniu skaičiuojamas, pajunti, perpranti Zenono Ivinskio tragizmą. Imi suprasti, kad velionis nebūtų Lietuvos istorijos parašęs, jeigu būtų ir šimtą dvidešimt metų gyvenęs. Ta medžiaga, šaltinių kaupimo manija, ta preciziškos ir perfekcionizmo liga, var-

gu ar velionių būtų kada apleidusi. Dar įdomiau bus, kai, po ilgesnio laiko, A. Maceina ir kiti būvę Z. Ivinskio draugai, pasiskelbė jo laiškų turinį, vietoj ilksų ar N'ų įrašė tikras pavardes. Ir įdomiausia, manau, bus, kai Z. Ivinskio dienoraščiai pasieks viešumą. Tik tatau atsitiks jau po mūsų.

Antano Paškaus "Štai jūsų dievas..." — B. F. Skinner' yra irgi nepaprasto įdomumo. Autorius skaitytąjį supažindina su psichologu, kuriančiu super-religiją, kurios sekėjai nieko nesitikėtų po mirties, bet būtų laimingi šioje žemėje. Skaitai ir negali atsikratyti minties, kad čia naujas Marx'as su savo idejomis akademikių smegenis plau-na ir kad jo išmintį pavertus realybe vėl nauji kraujo klanai užlietų žemę.

Pagaliau, trečioji aptariamų Aidų įdomybė, tai Pr. Visvydo "A. Barono kova su lietuvių poezija". Gražiai Pr. Visvydas rašo, kaip ir visada. Tik jokių būdu Aloizo Barono nenugali. A. Baronas 1971 m. Aidų aštuntame numeryje tiek "niekino" poeziją, kiek jam reikėjo palyginti su ginama proza. Mat, A. Baronas tenai užstojo V. Alantą, kai šio novelių knyga "Nemunas teka per Atlantą" buvo V. A. Jonyno sukritikuota. Daug į tą polemiką nesimaišant, verta tik štai ką iš Pr. Visvydo kaitinimų pacituoti: "Būtų gražu, jei savo argumentus A. Baronas ku nors paremtų: parodytų bent ke- noso Ivinskio tragizmą. Imi suprasti, kad velionis nebūtų Lietuvos istorijos parašęs, jeigu būtų ir šimtą dvidešimt metų gyvenęs. Ta medžiaga, šaltinių kaupimo manija, ta precizi-

jokios literatūrinės vertės neturįs šlamštas. Recenzentas ten recenzavo nieką, taip, ko nėra, kas ne literatūra, kas absoliučiai jokių recenzijų nereikalinga. O iš Barono, va, reikalauja įrodyti! Vistiek, Pr. Visvydo literatūriškai poleminius straipsnius įdomus.

P. S. Šias pastabas berašant, gavau ir Aidų gegužės numerį. Džiugu, kad Aidai vejasi laika ir jau tikrai, atrodo, pasivys. Deja, užtruks savaitė ar dvi, iki aš naujuosius Aides perskaitysiu.

Į Laisvę

Irgi balandžio paženklinimas, Nr. 54 (91). Ir čia bent keturiais atvejais pagerbiamas velionis Zenonas Ivinskis. Pats šilčiausias ir įdomiausias yra Adolfo Damušio straipsnis "Profesorius Zenonas Ivinskis". Tik detroitečiams, kurie pereitą žiemą dalyvavo Z. Ivinskio pagerbimo akademijoje Lietuvių namuose, jis jau nebe naujas, nes ten autorius buvo skaitytas. Ar reikėjo žurnalo gale talpinti V. Prižginto surinktą Z. Ivinskio darbų bibliografiją, tai jau abejotina. Juk kai bus leidžiama velionio monografija, tai ten ir jo raštų bibliografijai bus vieta.

Vertingas mokslinis Antano Klimo str. "Nesibaigias gincas: baltų ir slavų kalbų santykiai". Deja, jis tik lingvistams, o eilinis skaitytojas vargu ar pradės skaityti jį užbaigs.

Su dideliu smalsumu įnikau į dr. C. M. rašinį "Sovietinamas Lietuvos žmogus", ypač kai akim permachiavo to straipsnio įžangą. Deja, deja!... Straipsniui reikėjo visai kitokio pavadinimo, pavyzdžiui "Senstancijos dypų plepėjimas". Vargšas! sovietinamas žmogus, kai tik atidaro kelioms sekundėms burną, tai jo pašnekovas (dr. C. M.) jį ir nutildo stereotipinėm patriotizmo

Sovfoto išsiuntinėjo šią propagandinę nuotrauką — modeliuotoją su puošniais, naujo sukirpimo, šilkiniais marškiniais. Tokius marškinius dėvėję 1973 metais sovietų jaunuoliai.

tiradom. Tik pažūrėk, kiek to sovietinio, šviesiu šriftu, teksto ir kiek tamsiu šriftu dr. C. M. privartyta. Stebuiosi, kur Draugo recenzentas rado šiose beveik monologe "nepaprastą įdomumą"?

Juozo Kojelio "Tezės, akcijos ir pagundos lietuviškame dialoge", manau, labai patiks tiems bendruomenininkams, kurie prieš Altą dantimis griežia. Man asmeniškai, paskutinius ke- lerus metus "lietuviškame dia- loge" nebedalyvaujančiam, ačiū Dievui, jau nei šilta, nei šalta.

Ai, dar dėl to amerikiečių laik- raščiuose bei žurnaluose paties įdomiausio, o lietuviuose beveik paties blankiausio "Skaitytojų žodžio" (suprask, jei amerikie- tiškai, tai "Letters to the Editor"). Redagavimą eremės, J. Kojelis jau buvo šį skyrių suįdominęs, leisdamas ne tik girti, o ir papeikti, papriekiauti. Žiū, dabar vėl iki koktumo saldžių panegirikų prismaigstyta, kur tik apie Į Laisvę kalbama. Siū- lau redaktoriui, jeigu ir vėl ma- no citatą dės, kad sekančiame numery pacituotų, sakysim, ke- letą žodžių iš dr. C. M. straips- nio aptarimo. Kai medus vien tik cukrum apibarstomas ir ant cu- kraus vėl medaus sluoksniu už- dedamas, tai širdis apšleikšta ir tiek.

Aplamai, balandinis Į Laisvę yra gerokai silpnėsnis turinys, negu paskutiniai keli, J. Kojelio redaguotieji. Jame neradau straipsnio, kurį galėčiau šėde- ru ar šėdevriuku paskelbti.

Mintis

Socialdemokratai, pernai išlei- dė Minties Nr. 1, nesigyrė, kiek dar numerių tais metais turės išieiti. Supratau, jog tai bus met- raštis, kaip ir liaudininkų Var- pas. Štai, turime Mintį Nr. 2, pažymėtą jau 1972 m. skaitline. O kadangi ji skaitytoją pasiekė dar prieš metų vidurį, tai, rei- kia viltis, nesuveluos nė kitais metais. Pirmoji Mintis turėjo 188 puslapius, o antroji jau turi vienu lanku daugiau — 206. Nors pirmoji Mintis buvo irgi savaip įdomi, bet joje vyravo socialisti- niai — partinės temos. Apie ją daugiau ir nekalbėsiu.

Antroji Mintis, po vedamojo ir truputį Jono Valaičio politi- nio straipsnio, talpina ilgesnę Andrej Amalrik' studio "Ar išsilaisvys Sovietų Sąjunga ligi 1984 metų?" santrauką. Nors daugelis mūsų apie tą Amalrik' studioją jau buvome anksčiau ki- tur skaitę, bet čia duota san- trauka irgi yra labai įdomi. Pa- baigoje pasirašo paruošęs N. Mockus. Labai gaila, kad raši- nyje niekur nepasakoma, kur kalba savo žodžiais N. Mockus ir kur jis cituoja antentiškas Amalrik' mintis.

Č. Liutikas, str. "Siekiant pa- galbos vakaruose" šiltai prisime- na Stepono Kairio darbus Antrojo pasaulinio karo metu. Po to seka pora trumpų straipsnelių, nupasakojančių, kaip S. Kairys iš gestapo nagų išsprūdo į Šiau- lius ir kaip jis nesėkmingai bėgo į Švediją (papuošė į vokiečių na- gus, į kalėjimą).

Jonas Valaitis galinėsi su

tai papriekiauti. Ne vien tie Krėvė ir V. Biržiška nuskriaudė, kurie bažnyčioms davė, bet labiausiai tie, kurie niekam nieko nedavė. Manding, nėra šykš- tesnių žmonių, kaip mūsų libe- ralai. Jų dauguma neaukoja nie- kam. Jeigu jie atiduotų po tuos du-tris šimtus lietuviųbei kas- met, kuriuos parapijonai ati- duoda bažnyčioms, tai visi mū- sų fondai (LF, Balfas ir kiti) aptektų pinigais. Ne iš pirmo iš- laužęs tai kalbu. Kada nors ban- dysiu plačiau spaudoje apie tai pasisakyti.

Jeį reiktų vieną šios Minties rašinį premijuoti, tai nedvejoda- mas premiją atiduoti dailininkės B. Vilkutaitės-Gedvilienės pasakojimui "Dail. Adomą Gal- diką prisiminus". Be cukravimo ir liukravimo, be rinkinių žo- džių. Paprastai, natūraliai, su meile ir humoru. Nesistebiu, ko- dėl velionis Adomas Galdikas pa- noro savo paminklui B. Vilkutai- tės meno.

Ed. Cinzo novelė "Mažieji žmonės" atskleidžia Belgijos jaunimo problemas (narkotikai). Jaunimo (revoliucionierių) te- ma Ed. Cinzas rašė ir pirmoje Mintyje. Jo novelių teko skai- tyti Pradalėje. Tai pat stip- riausias mūsų beletristas Va- karų Europoje ir viskas, ką jo iki šiol skaitėme, verta dėme- sio. Jo bendradarbiavimu Min- tis gali tik didžiuotis.

D. B-čius supažindina su An- glijos užsienių reikalų ministe- rijos slaptais dokumentais, lie- čiančiais Baltijos tautas, kurie tik dabar yra leisti paskelbti viešumai. Čia atskleidžia Stali- no, Molotovo ir Edeno derybas dėl Baltijos valstybių pripažini- mo Sovietų Sąjungai. L. Dovy- dėnas recenzuoja K. Barėno "Dvidešimt vieną Veroniką", o

K. Abr. — J. Janušio "Atsitik- tinio kareivio užrašus", bei V. Poželos "Jaunystės atsimini- mus".

Yra keletas smulkių, kroniki- nių straipsneliukėlių, kurių ga- lėtų ir nebūti. Gale yra "Skai- tytojų laiškai", kurie, deja, kaip ir Į Laisvę minėtam numeryje, tik cukruoti ir meduoti.

Mintis leidžiama Londone, An- glijoje. Vyr. redaktorius — J. Vilčinskas. Spausda Nidos spau- stuvėje. Kaina JAV — du doli- riai. Administratoriaus adresas: Mykolas Pranevičius, 3719 W. 68th Place, Chicago, Ill. 60629, U.S.A.

Metmenys

Tai iš viso 23-ias žurnalo nu- meris per 13 metų, nes Nr. 1 pa- sirodė 1959 metais. Regis, nuo pat pradžių viršelyje pabrėžiama, jog tai "Jaunosios kartos kultū- ros žurnalas". Kad kultūros — taip, nes tik visai skirtingi Ai- dai tegali su Metmenimis ta pras- me konkuruoti. Bet kad jauno- sios kartos, tai jau ne. Aš esu labai arti šalia tos kartos, kuri Metmenis redaguoja ir prirašo, bet jaunoji karta jau yra mano vaikai. Tik dėl štampos nesi- ginčysime. Kiti ir miršta, ilgą amžių pragyvenę, "jauni"...

Metmenis daugelį metų re- daguoja tas pats Vytautas Ka- volis. Medžiagos šugarkaulį su- daro Santaros-Sviesos federantų suvažiavimai anksčiau pas Juo- zą Bačiūną, o dabar pas Valdą Adamkų Tabor Farmoje, Michi- gane. Ten mūsų profesoriai, ra- šytojai, poetai, dailininkai daž- niausia minimos organizacijos filistieriai, suveža savo kūrybi- nio lobia gabalėlius. V. Kavolis juos surenka, atrenka ir sudė- loja į Metmenis. Šių metų pra-

(Nukelta į 5 psl.)

Sekmadienį, liepos 30 dieną, BUČO SODE

WILLOW SPRINGS, ILLINOIS

įvyks

NAUJIENŲ PIKNIKAS

BUS ĮDOMI PROGRAMA, GERA MUZIKA ŠOKIAMS, SKANUS MAISTAS IR LABAI GERI GERIMAI. VISĄ LAIKĄ GARSUSIS A. RAMONIO ORKESTRAS GROS PULKAS, VALSUS IR PAČIUS MODERNIŠ- KIAUSIUS ŠOKIUS JAUNIEMS IR VYRESNIEMS. LIEPOS 30 DIENĄ VISI KVIEČIAMI Į NAUJIENŲ PIKNIKĄ.

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money or- derį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka dī didelius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pa- siekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės ben- druomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Sutaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mė- nesio pirmos.

6%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY.

5%

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS.

Taupymo indėliai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Išsteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Ištaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose	
metams	\$12.00
pusei metų	\$7.00
trims mėnesiams	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
trims mėnesiams vienam mėnesiui	
Kanadoje:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Užsieniuose:	
metams	\$23.00
pusei metų	\$13.00
vienam mėnesiui	\$3.50
Naujienuos eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienu Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100. Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Lietuvon permestas "komunizmas" neprigija

Sovietų karo ir policijos jėgos, panaikinusios Lietuvos nepriklausomybę ir pavergusios lietuvių tautą, bando savo prievartą teisinti įvairiausiais būdais, bet jiems nesiseka. Juoda jie vadina baltu, skurdą vadina gerbūviu, grobimą vadina "socializmu", o sovietų karo jėgoms rekvizuojamus darbo vaisius vadina "komunistinė statyba".

Rusai žino, kad jie vieni nepajėgs visų pavergtų tautų valdyti. Jie stengiasi kiekvienoje užkariautoje srityje susirasti vietos žmonių, kurie stotų rusams į pagalbą. Primestą vergiją ir išnaudojamą jie bando apvilkiti "nauja ideologija", kalba apie reikalingą išauklėti naują žmogų, bet nieko iš jų pastangų neišeina. Žmonės tomis pasakomis nebetiki.

Maskvoje buvo suauktas "ideologinių darbuotojų" pasitarimas. Ten patys svarbiausieji komunistų partijos vadai dėstė savo teorijas ir ragino "ideologus" grįžti namo ir dar kartą bandyti įtikinti krašto gyventojus, kad komunistinė ideologija yra pati geriausia. Iš Lietuvos tan pasitariman važinėjo partijos centro komiteto narys A. Barkauskas. Dabar, jau parvažiavęs į Vilnių, jis ne tik atsiima partijos nariams apie Maskvoje duotas pačias paskutines instrukcijas, bet jis ieško būdų tą "komunistinę" ideologiją primesti ir lietuviams. Pasirodo, kad tai yra ne toks lengvas darbas. Per 30 metų ta ideologija neprigijo, neprigija ji ir šiandien. Be kitų dalykų, šių metų liepos 3 dieną, susirinkusiam Lietuvos komunistų partijos plenumui Barkauskas šitaip aiškino:

"Internacionalizmas yra klasinis reiškiny. Jis įsitvirtina sąmonėje ir gyvenime, įveikdamas praeities atgyvenas, visokias nacionalizmo atplaisas. Nacionalizmas grimuoja į įvairiausias spalvomis, dėvi skirtingus rūbus. Vienur jis dedasi kovotoju už praeities palikimo išsaugojimą, kitur koketuoja su religija, dar kitur spekuliuoja meile gimtajam kraštui arba liūdi dėl šiaudinių bakūzių, numeliuotų kemsynų arba skatina emigrantiškas nuotaikas. Nacionalizmo bacilos mėgsta provinciską pagyrūną ir parapijį patriotą, jos mėgsta veistis ten, kur išivyrąja uždarumas, pasipūtimas, nesavikritiškos nuotaikos (Literatūra ir menas, 1972 m. liepos 8 d., 3 psl.).

Barkauskas, įsiklausęs Maskvoje išdeštytos naujos "ideologinės" linijos, turėjo drąsos pasakoti sukviečiams komunistų partijos nariams, kad "nacionalizmo bacilos" geriausiai veisiasi uždarume ir pasipūtime. Bet Barkauskas turi žinoti, kad sąlygas toms baciloms veistis sudaro tikrai komunistai. Pirmiausia, jie uždare Sovietų Sąjungos sienas visam pasauliui. Niekur pasanyje valstybių sienos taip stropiai nesaugojamos, kai Sovietų Sąjungoje. Niekur įstatymai žmonių taip griežtai nebaudžia už sienos perėjimą, kaip gyventojus baudžia komunistiniai rusų įstatymai. Simas Kudirka už nušokimą nuo sovietinio laivo ir norą pasiekti Ameriką labai žiauriai buvo muštas, ilgai policijos tardytas, o vėliau jam davė 10 metų sunkių darbų kalėjimo.

Kai neužteko rusiškų pasienio sargų, uždaramui stiprinti priaugino šunų, kurie suuožia prie sienos artėjantį žmogų ir pasienio sargui padeda jį pagauti. Dar vėliau visą pasienį praskynė, kad joks medis arba jo šėšelis nepadėtų sovietų rojaus gyventojui pasiekti užsienį. Berlyne jie užsitvėrė net dviejų metrų aukščio siena, o ant jos uždėjo spygliuotą vielą, jas elektrizavo, kad niekas į vakarus negalėtų kojos įkelti.

Be užsidarymo nuo laisvojo pasaulio, komunistai dar turi įvairias užtvaras pačioje sovietų zonoje. Lietuva yra atskirta nuo Rytų Vokietijos ir nuo Lenkijos budriai saugoma plačia siena. Rytprūsius, kuriuose tūkstančius metų lietuviai gyveno, rusai priskyrė prie Leningrado, kad lietuviai jokių būdu nesusisiektų net su komunistine rytų Vokietija.

O ką jau bekalbėti apie komunistų partijos užsidarymą. Partija nedrįsta šaukti jokio viešo posėdžio ar susirinkimo. Viskas atliekama prie uždarytų durų. Kartais šaukiami vieši mitingai, bet partijos vadovybė slapčia pasitarimuose imasi visų priemonių, kad tuose viešuose mitinguose nekomunistas žodžio negalėtų pratariti. Jeigu kas vis dėlto drįsta paklausti komunistus kokį klausimą, tai toks tuojau suimamas, ilgai klausinėjamas, o vėliau išsiunčiamas prievartos darbams. Taip buvo Stalino laikais, taip yra ir šiandien, kai bandoma patiems komunistams primesti brežnevinio atspalvio "komunizmą".

Patys svarbiausieji komunistų partijos nutarimai daromi prie uždarytų durų. Taip komunistų partijos vadai elgiasi Maskvoje, taip jie elgiasi ir Lietuvoje. Kada Rusijoje šaukiami svarbesni komunistų partijos suvažiavimai, tai ten iš anksto viskas aptariama. Ten kiekvienas delegatas žino, kad jis privalės klausyti įtakingesnių žmonių nurodymų, ateinančių iš viršaus. Kada viskas daroma iš viršaus ir prie uždarytų durų, tai nepasitenkinimas eina per visą pavergtą kraštą. Jis eina ne tik komunistams nepritariančių žmonių tarpe, bet nepasitenkinimo bacilos paliečia ir drąsesnius, galvoti-pajėgiančius komunistus. Patys komunistai nebetiki nauja ideologija, kaip jie gali laukti, kad krašto gyventojai jų persama ideologiją patikėtų.

Antruoju nelaimės šaltiniu Barkauskas skaito pasipūtimą. Ar gali būti labiau pasipūtes sutvėrimas, kaip sovietų maršalas, apsiarstęs įvairiausiais medaliais? O "komunizmas" pasaulin juk neša sovietų maršalai, ne Barkauskai. Tie maršalai vergiją užkorė rusų tautai, jie vergiją primetė ir kitoms tautoms, jų tarpe ir lietuviams. Barkauskui nepavyks vergijos apginti "nauja komunistinė ideologija", Lietuvoje iki šio meto ji neprigijo ir neprisigis.

Jeigu nori linksmas būti, reikia su draugais pabūti Naujienu piknike, liepos 30 dieną, Bučo sode, Willow Springs, Ill.

PRŪSIS NEMATĖ, KAI LIETUVOJE DARBININKAI GYVENA

— Lietuvoje buvau 10 dienų, darbininkams dar negalima — toliau pasakoja šiomis dienomis iš Lietuvos grįžęs čekietis Frank Prūsas. — Turėjau ten pabūti dar vieną dieną, bet valdžia neturėjo vietos viešbučiuose. Gintaras buvo pilnas, o tą dieną į mūsų kambarius jau turėjo įleisti kitus žmones, todėl mums ir buvo pasakyta išvažiuoti... Išvažiuoju, o ką mes galėjome daryti?

Amerikon atvažiuoju dar prieš Pirmąjį Pasaulinį Karą, — pasakoja Prūsas. — Atvažiuoju be amato, be kalbos ir su labai menkučiu diplomu. Jokios aukštesnės mokyklos Lietuvoje nebuvau lankęs, todėl ir pradėjau iš pradžių. Amerikoje teko pramokti ne tik anglų kalbos, bet ir amato. Tada lietuviai ėjo į siuvyklas. Ten patekau ir aš. Pramokau siūti, įsigijau amatą, ir juo vėliau si visą gyvenimą. Aišku, priklausiau siuvėjų unijai, sekiau visuomeninį gyvenimą, domėjau politika ir dar šiandien ją seku. Taip pat pramokau vieną labai svarbų dalyką, būtent, nekreipti dėmesio į gražius žodžius, bet sekti geresius darbus.

Amerikoje visą gyvenimą dirbau. Užsidirbau ne tik tai duonai, bet aprangai. Rengiau nebologiu už kitus, o dolerį kitą dar susitaučiau. Pralaukiau kelis mėnesius žmonių ligoninėje, bet skolas apsimokėjau ir dar kelis dolerius tebeturiu. Praeitais metais važinėčiau į Havajų salas, o šiais metais nutariau nuvažiuoti dar į Lietuvą ir pasižiūrėti, kaip toje socialistinėje šalyje mūsų broliai darbininkai gyvena. Aš pats visą gyvenimą dirbau, tai norėjau patirti, kaip dabartinėje Lietuvoje darbininkai gyvena. Norėjau pamatyti, kaip dirbantieji mano broliai ir seserys laikosi, kaip jų vaikai gyvena. Norėjau pamatyti jų namus, aprangą, maisto prikrautas kamara. Man rūpėjo patirti, kokiais automobiliais jie važinėja. Ten, kaip patyriau iš "pažangios" spaudos, kapitalizmas jau panaikintas, įvesta lygybė, darbininkų būvis pagerintas. Man rūpėjo patirti, kiek jis pagerintas, ir kokioje srityje.

— Pačioje pradžioje turiau pasakyti, kad nusivyliau. Važiavau į Lietuvą pamatyti, kaip dirbantieji broliai ir seserys gyvena, bet nepamačiau. Pasirodo, kad "socialistinė" Lietuva įvesta tokia tvarka, ku- Mūsų grupėje buvo visokių rios Amerikoje gyvenantiems žmonėms. Vaziavome per Vli-

do Rasciausko keliu, buvau gerai sutvarkęs. Kiekvienas keleivis turėjo kelionei reikalingas instrukcijas ir kiekvienas turėjo kelionei reikalingas vizas. Nusikridome laiku į New Yorką. Iš ten sovietų didžiųjų lėktuvų turėjome skristi tiesiai į Maskvą. Iki New Yorko viskas buvo tvarkoje, bet kai pasiekėme sovietų lėktuvą, tai patyrėme, kad ten tvarka jau buvo sovietinė. Paaikėjo, kad į lėktuvą į mūsų vietas jau buvo prileista žmonių. Dar toliau paaikėjo, kad mūsų ekskursai iš viso sovietų lėktuve nebus vietos. Jeigu lėktuve nebus vietos, tai reiškia, kad neskrisime...

— Laimė, kad kartu su mumis į New Yorką atskrido pats Rasciauskas. Jis kartu atsivežė visus mūsų dokumentus ir kelionės leidimus. Su sovietų transportą tvarkančiomis moterimis jis negalėjo susikalbėti. Jos aiškino, kad šiai ekskursijai vietos nebuvo. Rasciauskas rodė reikalingus dokumentus ir kelionės tiketus, bet tati nieko negelbėjo... Tada Rasciauskas nuėjo pas patį lėktuvo kapitoną. Jam gražiai išdėstė visą reikalą. Tas žinojo, kad turės parvežti didelę ekskursiją, bet jis nežinojo apie New Yorko trafiką tvarkančias sovietų moteris. Jis peržiūrėjo Rasciausko dokumentus, patikrino keleivius, patikrino jų bilietus, ir liepė išprašyti visus, kuriems tos moterės jau buvo pardavusios tiketus. Visa mūsų grupė buvo susodinta į lėktuvą, laimingai pakilome ir pasiekėme Maskvą. Jeigu pats Rasciauskas New Yorkan nebūtų atskridęs, tai esame tikri, kad mūsų ekskursija būtų susitrukdžiusi. Visi matėme, kaip su rusais laukiais kalbėjo ir keleivių teises apgynė, — baigė pasakojimą Frank Prūsas.

Reporteris

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICJULIS
PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

JURGIS SAVICKIS

Rašo JANINA NARŪNĖ

18

JURGIS SAVICKIS SUKURĖ ŠEIMOS ŽIDINĮ

Jurgis Savickis vedė juodaplaukę gražuolę, kurios puikiai išvaizdą kiekvienas pastebėdavo. Rašytojas kanauninkas Juozas Tumas-Vaižgantas, būdamas svečiuose, savo pažįstamų tarpe yra išsitaręs apie ją:

— Ot, graži Savickienė! — Panie tego... Atsimenu, vieną jautią popietę Palangoje mes visi trys — J. Savickis, P. Narutavičius ir aš sėdėjome dideliame Savickių salone ir gerėjome Jurgio atgabentais dailiais, lengvučiais švediškais baldais.

Į kambarį ėjo nepaprasto grožio jauna moteris. Turtum iš marmuro iškaltas jos baltas, taisyklingų bruožų veidas ir rankos. Jos didelės juodos akys, lyg dvi tamsios žvaigždės, spindėjo didybe. O lūpos, tartum prinokusios vyšnios, mus apdovanojo malonių šypsnių.

— Stai, mano žmona! Prašau susipažinti, — pristatė Jurgis.

Ji buvo turtingo Kauno pirklio, žydų šeimos lepi dukterė, Ida vardu. Tačiau kalbėjo lietuviškai gerai ir aiškiai tardama žodžius, kaip ir derėjo kelias kalbas mokančiai poniai.

Tai buvo penktadienis. Temstant p. Ida Savickienė pastatė ant stalo žvakes ir ramiai jas užde-

gė. Visiems pasidarė nei šis nei tas... Tyla užgūlė saloną. Gražuolė šeiminkė tiesi ir didi, išėjo į virtuvę atnešti kokių nors. Mes sėdėjome prie degančių žvakių. Jurgis neprotestavo, nesigincijo su žmona ir neužpūtė jos žvakių. Ir čia jis buvo jautrus ir neužgaunantis kito žmogaus ir jo įstiklinimui. Visuomet ir visur jis buvo labai taktinis, ir tik tokį mes jį pažinojome.

— Niekas negaliu padaryti su jos senoviškais papročiais... Telieka jos šabas nepaliesimas! — tartum pasiaiškindamas, kalbėjo Jurgis.

Grįždamį namo mudu su Petru galavome Jurgio, kad jam tenka patirti tokių netikėtų nesmagumų savo šeimoje.

— Koks vis dėlto mežališkas tos mišrios šeimos! — ne be užuojautos tarė Petras. Pasiūtutai laiminga, kad mudu abu lietuviai esame.

Po kiek laiko Jurgis Savickis liko laimingu tėvu sulaukęs pirmagimio sūnaus. Gal būt, tai buvo jo laimingiausias šeimyninio gyvenimo dienos. Netrukus gimė ir antrasis sūnus. Tų jaunųjų Savickio atžalų, gimusių užsienyje, mums neteko nei pažinti, nei matyti, tik teko girdėti, jog jis labai mylėjo savo vaikus, jais rūpinosi, stengdamasis duoti viską, ką galėjo, nesigailėdamas net ir stambesnių išlaidų jų auklėjimo ir mokslinimo reikalams.

Čia ir baigiasi P. Narutavičiaus atsiminimai apie Jurgio Savickio jaunąs, saulėtas dienas.

Vėliau teko patirti, jog Kaune, Jurgiui Savickiui išvykus, jo žmona pakrikštijo žydišku ritua-

lu jau paaugusius abu sūnus. Toks nelauktas, višai netikėtas ir klatingas žmonės elgesys, labai suerzino sugrįžusį Savickį. Tai ir buvo šeimos liūdo priežastis... Jurgis su žmona persiskyrė. Tačiau jis šeimos neapleido, mokslo sūnus ir juos pastoviai šelpė. O remiami, jie baigė gimnaziją. Vokiečių okupacijos metu Algirdas buvo vokiečių sušaudytas. Augustinas yra dailininkas, gyvena Lietuvoje. Gabus grafikas, demonstravo savo darbus Vilniuje. Vedęs.

ANTROJI DALIS

JURGIS SAVICKIS LIETUVOJE

1927 m. Jurgis Savickis sugrįžo į Lietuvą. Užsienio reikalų ministerijos teisų - administracijos departamento direktoriaus pareigoms. Be šito naujo darbo, po keleto mėnesių jis buvo pakviestas užimti Valstybės Teatro direktoriaus vietą.

Jurgis Savickis buvo menininkas: rašytojas, tapytojas, meno kritikas ir nuo pat studentavimo laikų žavėjosi ir brangino teatro meną. Tad ne nuostabu, kad jis, būdamas Valstybės Teatro direktoriumi, dėjo daug pastangų savo tėvynės teatrą pastatyti tinkamoje aukštumoje. Entuziastingai jis dirbo, nepaisydamas jokių kliūčių, net savo poilsio valandomis, kad tik būtų pastatytas scenoje vienas lietuviškų reikšmingiausių veikalų: Vinco Krėvės SARŪNAS. Ir tai įvyko! Valstybės Teatro scenoje išvydome neužmirštamąjį Šarūną, Jurgiui Savickiui direktoriaujant.

Išsilgęs savo krašto, rašytojas puolė dirbti, niekur neatsisakydamas darbo, dalyvaudamas plačiašakėje tėvynės kultūrinėje veikloje (susirinkimai, pasitarimai, sprendimai ir t. t.) Galop jis pasiėmė, be šių dviejų tarnybų, dar Lietuvos Filharmonijos draugijos valdyboje aktyvias pilnas rūpesčių pareigas.

IR VĖL DIPLOMATAS UŽSIENIUOSE

Tačiau 1930 m. išskirtinių gabumų, prityręs diplomatas Jurgis Savickis ir vėl buvo sugrąžintas Lietuvos atstovu Danijai, Norvegijai ir Švedijai. Puikiai mokėdamas danų ir švedų kalbas, nekalbant apie kitas Europos kalbas) ministeris J. Savickis, antrą kartą atvykęs į savo paskyrimo vietą, jautėsi laisvai kaip namie.

Tada jis išbuvo septynetą metų (1930 — 1937) Kopenhagoje, kur susipažinęs INGA — švelnutę danę, ją vedė. Nors buvo žymiai jaunesnė, ji liko jam ištikima žmona, nes Savickį labai mylėjo.

Ministeris Jurgis Savickis vienerius metus buvo Lietuvos atstovu Latvijai, o 1938 m. jis buvo Lietuvos vyriausybės paskirtas atstovu Tautų Sąjungoje Ženevoje (Šveicarijoje). Žymus ilgametis Lietuvos atstovas, ministeris J. Savickis tą vietą turėjo palikti 1940 m.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

STANDARD FEDERAL TURTAS - 172 MILIJONAI DOLERIŲ

Šių metų birželio 30 dieną Standard Federal Taupymo bendrovės turtas buvo \$172,353,536.16, — pareiškė Justinas Mackevičius Jr., šios bendrovės prezidentas. Standard Federal Savings bendrovė yra pati didžiausia šios rūšies Lietuvoje bendrovė visose Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Paskutinių šešių mėnesių bendrovės Standard Federal paskolino šeimoms, norintiems įsigyti savo namus, 18 milijonų dolerių. Tai yra pati didžiausia suma, kurią Standard Federal Savings bet kada yra išskolinusi 6 mėnesių laikotarpiui.

Bendroji šios bendrovės padarytų paskolų suma šių metų birželio 30 d. jau viršijo 152 milijonus dolerių. Paskolų palauša vis dar tebėra aukšta. Atrodo, kad Standard Federal

bendrovėje ji pasiekė rekordinį aukštį.

— Taupytojai taip pat neatšiekia, — pasakoja p. Mackevičius. — Birželio mėnesio pabaigoje bendroji taupymų suma viršijo 148 milijonus dolerių. Taupytojams už santuokas 6 mėnesių laikotarpiu dividendais buvo išmokėta 3,800,000.00. Tai ir vėl didžiausia išmokėta suma visoje bendrovės istorijoje.

Prezidentas pareiškė, kad Standard Federal Savings turi visą eilę įvairaus pobūdžio sąskaitų galinčių patenkinti įvairius taupymo tikslus. Paprastai taupymo sąskaitom dividendai priskaitomi nuo pinigų įdėjimo iki pinigų išėmimo dienos. Pinigų įdėjimas ir išėmimas iš sąskaitos gali būti daromas bet kada ir bet kuria suma. Šioms sąskaitoms 5% dividendas priskaitomas kas

JUSTINAS MACKEVICIUS Jr.,
Standard Federal Prezidentas

ketvirtis metų. Jei šis uždėtas paliekamas sąskaitoje per visus metus, tai efektyvus procentas padidėjo 5.13%.

Taupytojai, pageidaujantys turėti laktų formoje (certifikate) sąskaitas, gali pasirinkti: 1. Dviejių metų minimalinį \$5,000 žyminį, duodantį 6%. Jei dividendai paliekami sąskaitoje, efektyvus metinis dividendas padidėja iki 6.18%; 2. Vienerių metų minimalinį \$1,000 žyminį, duodantį 5.4%. Jei dividendai paliekami sąskaitoje, efektyvus uždėtas pakyla iki 5.93%.

Taupytojai, pageidaujantieji trumpo termino įsipareigojimo, gali pasirinkti nuo 90 dienų iki vienerių metų minimalų \$1,000.00 žyminį. Jis duoda 5.4% dividendą.

Taupytojai gali pasirinkti jiems patogiausią dividendų mokėjimo būdą, gaunant čekius kas mėnesį, kas trys mėnesiai arba palikti uždėję sąskaitoje. Dividendai visoms sąskaitoms priskaitomi kasdien. Standard Federal Savings dividendus moka Federalinės valdžios leidžiamais aukščiausiais procentais.

Ponas Mackevičius taip pat pabrėžė, kad 1972 m. birželio 30 dieną bendrovės atsargos padidėjo iki \$15,713,015.62. Ši stambi rezervinė suma yra tvirtas pagrindas tolimesnei bendrovės finansinei veiklai plėsti. Be to, ji yra priešinantis apsauga visoms taupymo sąskaitų rūšims, kurios jau ir taip Federal Savings and Loan Insurance Corporation yra apdraustos iki \$20,000.00.

Standard Federal Savings Bendrovė, pono Justino Mackevičiaus Sr. steigta, jau verčia savo 63-čią metinę veiklos lapą. Justinas Mackevičius Sr. dabar yra Standard Federal tarybos pirmininkas. Justinas Mackevičius Jr. yra bendrovės prezidentas ir vedėjas.

Taupytojas

TRUMPAI

— Pavergtų Tautų Savaitės atžymėjimo reikalai, Chicago Lietuvių Tarybos ir LB apygardos valdybos kvietimas organizacijų ir apylinkių valdybų atstovų pasitarimas š. m. liepos 7 d. praėjio darbingai ir buvo aptarti svarbūs savaitės atžymėjimo parados dalyvavimo reikalai. Pranešimus padarė J. Jasaitis ir R. Staniūnas. Diskusijose dalyvavo: kun. A. Stašys, R. Kronas, Vl. Išganaitis, Alg. Budreckas, Iz. Stončienė, Ant. Stakenas, A. Venclova, Palaba, Petruskas ir kt. Pasitarimą pravedė Jonas Jasaitis. Pavergtų Tautų Savaitės atžymėjimo paradas įvyks liepos mėn. 22 d. 12 val. miesto centre. Visi lietuviai renkasi prie Wacker Dr. ir La Salle gatvių kampo.

— Young Americans for Freedom Chicago skyrius paskelbė pavyzdžius vieneto vietoje Amerikoje. Skyriaus narių tarpe yra keletas lietuvių. Tai politinė ir visuomeninė studentų, jaunimo ir jų rėmėjų organizacija turi skyrius visose universitetuose bei kolegijose, gerai pažįsta komunizmą, žino pavergtų tautų padėtį

ir yra sėkmingai pasipriešinę daugeliui naujosios kairės sąvokų.

— Jaunimo Kongresas uždaromas liepos 16 d. Toronto mieste. 2 val. bus iškilmingos paskaitos Priskelimo bažnyčioje. 3:30 val. įvyks iškilminga akademija Brockton Collegiate auditorijoje, Brock ir Boor St., su Henriko Antanaičio iš Australijos paskaita "Kokie mes būsim 2000 metais" ir jaunųjų talentų meninė programa. 6:30 val. Priskelimo parapijos salėje bus vaisės ir šokiai.

— Alto's raštinė (2606 W. 63rd Str.) ateinančią savaitę (liepos 17 — 22 dd.) veiks vakarais nuo 6 iki 9 val. ir teiks reikiamą informaciją Pavergtų Tautų Savaitės atžymėjimo reikalais. Organizacijos, kurios dalyvaus su vėliavomis arba be vėliavų, bet organizuotai, prašomos užsiregistruoti bet kuri vakarą tel. 778 — 6900 arba 778 — 6901. Taip pat prašomi užsiregistruoti asmenys turintieji nudingamus automobilius ir galintys eisenoje dalyvauti.

— Antanas Razgaitis ir Petras Tutinas, Brooklyn, N. Y., taip pat Jurgis Oniūnas, Woodhaven, N. Y., atstovauja Lietuvių Jaunimo Informacijos centrui ir leidžiamą žurnalą "Lietuvių Jaunimas".

— Juozas Jurkevičius vadovauja redakcinę kolegiją, renkančią medžiagą ir straipsnius leidiniui Korpi Neo-Lithuania 50 metų sukakties minėjimo proga. Neseniai į kolegiją yra pakviestas A. Guobytė, J. Jonikaitis ir A. Pavilčiūtė.

— Pavergtų Tautų Savaitės atžymėjimo eiseną (paradą) organizuojama Pavergtų Tautų Komiteto įvyks liepos mėn. 22 d. (šeštadienį). Lietuviams susirinkti paskirta vieta yra Wacker Drive ir tarp LaSalle ir Wells gatvių. Lietuvių grupės numeris yra 15. Susirinkimo laikas 11:30 val. Lietuvių organizacijos su vėliavomis ir visi lietuviai prašomi eisenoje dalyvauti. Lietuviai dalyvavimo organizavimui vadovauja kun. A. Stašys ir R. Kronas.

— Ona Dičiūnienė, Rockford, Ill., virš 80 metų amžiaus Naujųjų skaitytoja, kartu su prenumerata atsuntė 5 dol. auką.

— Antanas Brizgys, Barbara Pavilonytė, Sylvia Pikelytė, William Kalnes ir Joseph Zakas iš Chicago pietvakarių apylinkės baigė Illinois universitetą Urbanijoje bakalauro laipsniais.

— Romualdas Kronas (pirminin.), Jonas Žadeikis, Mo-

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Rūkie

REPUBLIC MOLDING CORP.

Has openings for
MOLDING PRESS OPERATORS
AND PACKERS

Experience preferred, but will train.
Good starting wage with full company
paid benefits. C.T.A. to door:

Come in or call:
GENE HOGAN
6330 W. TOWHY AVE.
631-4310

RENTING IN GENERAL

Nuomos

MARQUETTE PARKO APYLINKĖJE
išnuomojamas liuksus — 5 kambarių
butas su šildiniu, 2 miegamais ir for-
malu valgomuoju. Skambinti po
9 val. ryto
779-0066 arba
HI 5-6503 po 10 val. vak.

ISNUOMOJAMAS GRAŽUS KAMBARIS
RYS materijai Marquette Parke prie
California gatvės su teise naudotis
virtuve ir valg. kambariu. Teirautis
telefonu: HE 4-1430.

FURNITURE AND FIXTURES

Rakandai ir įrenginiai

PARDUODAMI
IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
iki 50% nuolaida. Galima pirkti
laikini ir išimtinai. Aptarnauja
lietuvių.

SOUTHWEST FURNITURE CO.
TEL. GR 6-4421
6200 So. WESTERN AVE.

destas Jakaitis, Fabijonas Valinskas, Vytautas Zalatorius, Antanas Kareiva ir Zigmantas Žiupsnys sudaro LB Vidurio Vakarų apygardos valdybą. Artimiausiu apygardos valdybos veiklos uždaviniu yra pasirėmimas dalyvauti Pavergtų Tautų Savaitės atžymėjimo eisenoje — parade, kuris įvyks liepos 22 d. (šeštadienį), 11:30 val. miesto centre. Lietuviai dalyvavimą organizuoja Chicago Lietuvių Taryba ir LB apygardos valdyba.

— Susan Yoksas iš Brighton Parko apylinkės yra St. Francis kolegijos, Joliet, Ill., garbės studentų sąrašuose.

— Mike Jakaitis žaidžia Mt. Greenwood jaunųjų beisbolo komandoje, kuri 7-tus iš eilės metus yra pirmąjanti 8-to Wardo apylinkėje.

• Ši šeštadienį Gintaro vasarvietėje šachmatų meisteris Povilas Tautvaišas duos simultaną Union Pier vasarotojams. (Pr).

• Chicago Medžiotų - Meškeriojų klubas kviečia visus į gegužinę sekmadienį, liepos 16 dieną tuoj po pietų Bruzgulinės sode, prie Tautinių kapinių. Gros Ramonio orkestras. Bus visokių valgių, gėrimų ir pajai-
nimų. (Pr).

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

MARQUETTE PARKO APYLINKĖJE

savininkas parduoda 2 butų po 4 kambarius modernų mūrinių namų arti 73-čios ir California Ave. Atskiros šildymo sistemos kiekvienam butui. Skambinti po 6 val. vak.

TEL. 778-6370

DE LUX RAISED brick ranch on corner, 3 bedrooms, 2 baths, 2 kitchens, all oak trimmed, natural fireplace, 2 car brick garage, many extras. Excellent condition. Close to schools, shops and transportation. Price mid 30's. Call RE 5-9279.

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kai nos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbažauskas, sav.

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis

3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

State Farm Fire and Casualty Company

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4045 Archer

Chicago, Ill. 60632, Tel. YA 7-5980

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Republic 7-1941

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS

INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-4775

(Currency Exchange įstaiga)
Pigu automobilių draudimai.

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos

visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

M. A. SIMKUS

Real Estate, Notary Public

INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Beto daromi ir liudijami vertimai,
pildomi pilietybės pareiškimai i
kitoki blankai.

VISKĄ APIE NAMUS

Taisome (remodeliuojame) senus namus, stogus, langus, dažome, sutvarkome elektrą, atliekame cemento darbus ir t. t.

SKAMBINTI:

ALEKSUI telef. 927-7186
arba ROMUI telef. 927-5680

"NAUJENOS" KIEKVIENO

DARBO ŽMOGAUS

DRAUGAS IR BICJULIS

6 KAMBARIŲ MŪRINIS. Moderni

vonos, spintelės, karšto vandens šiluma gazu. 1 1/2 auto garazas. Marquette Parke. \$21,900.

GRAŽUS 6 BUTŲ MŪRAS. Modernios vonios. Alumin. langai. Nauja šiluma gazu. Geros pajamos. Marquette Parke. \$67,500.

4 BUTŲ MŪRAS. Modernios vonos, spintelės, nauja šiluma gazu, alumin. langai. 3 automobilių garazas. Tik \$52,000.

2 PO 5 MŪRINIS. Spintelės, nauja šiluma gazu, alumin. langai, 2 auto garazas. Tik \$27,900.

GRAŽUS 2 BUTŲ MŪRINIS. Dideli kambariai, modernios virtuvės, vonios, naujas šildymas gazu, 2 auto garazas. \$36,500.

11 BUTŲ 7 metų mūras. Koklinės plytelės, šaldytuvas ir virimo pečiai, šildymas gazu, alumin. langai. Pajamų apie \$23,000. Apylinkė 59-tos ir Kedzie. \$150,000.

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET

Tel.: 471-0321

1 1/2 AUKŠTO 6 ir 3 kambarių 20

metų modernus ant 33' sklypo. Ideali gyvenamųjų seimoms.

12 BUTŲ MŪRINIS 7 metų. Įvairaus dydžio butai. 63-čia ir Pulaski. Labai pelningas ir gražus namas.

MŪRINIS BUNGALOW 5 kambarių — 2 miegamai. Centralinis oro šildymas. Garazas. Dideli kambariai, naujai išdėžyti. 64-ta ir Sacramento. — 24,500.

5 KAMBARIŲ — 3 miegamai, 10 metų. Labai gražiai įrengtas sklypas. Garazas. Gražiai apvertas ir apdintas. Namas kaip pasaka. 69-ta ir Bell. \$25,500.

ŠIMAITIS REALTY

2951 W. 63 ST. (Prie Sacramento)

TEL. 436-7878

KEISKITE PINIGĄ I NAMUS

8 KAMBARIŲ 1 1/2 aukšto 16 metų mūras. 2 vonios. Įrengtas beismantas. Garazas. Arti 83-čios ir Kedzie. \$32,000.

5 1/2 KAMBARIŲ MŪRAS. Gazo šildymas. Centralinis air-cond. ir įrengtas beismantas. Daug priedų. Garazas. Arti Nabisco. \$29,900.

6 BUTŲ LIUKSUS. 2 aukštų mūras ir 4 auto mūro garazas. Gazo šildymas. Penkios pajamos — gyventi Marquette Parke. \$69,900.

8 KAMBARIŲ 1 1/2 aukšto namas. 2 vonios. Gazo šildymas. Platus lotas. Naujas garazas. Arti ofiso. — \$20,900.

2 AUKŠTŲ MODERNUS ant 50' mūras, liuksus 6 kambarių butas — parketas, air-cond., balkonai ir 2 modernios patalpos — advokatu, inž. ar daktarui. Marquette Parke. \$44,900.

2 AUKŠTŲ 2 BUTŲ MŪRAS, platus lotas. Garazas. Arti mūsų. \$22,000.

7 KAMBARIŲ MŪRO bungalow, dideli šviesūs kambariai. Gazo šildymas, air-cond. Įrengtas sausas beismantas. Garazas. Marquette Parke. \$21,900.

TVARKINGAS 10 kambarių mūras. Naujas gazo šildymas, garazas. Arti 70-čios ir Western. \$19,500.

PLATUS BIZNIO LOTAS prie Marquette Parke. \$10,000.

2 BUTŲ beveik naujas mūras, 2 auto garazas. atskiri gazu šildymai, arti oriso. \$37,500.

10 BUTŲ MŪRAS, apie \$15,000 pajamų, arti 65-tos ir Kedzie. \$73,500.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Įrengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namų apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ZUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

DĖL AUKŠTOS KOKYBĖS. KAINOS

IR SAŽINGUMŲ NAMŲ REMONTO DARBUOSE
Stogų dengimas, Vandens nutekėjimo vamzdžiai, Tuckpointing — mūrų sutvirtinimas ir valymas, Mūrinių, stalių, cemento ir dęsto darbai. Veitui įkainavimas, Skambinkite dabar AL BELEAKUS. TEL. 238-8656

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,

KURIE GARSINASI
"NAUJENOSE"

San Francisco kabelinių traukinių bendrovė išrinko Francesca Cresci, 18 m. amžiaus, "Miss Cable Car 1972".